

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
Meddelad i Vänersborg
2025-05-18

Målnummer
M 5149-25
M 5160-25
M 5163-25
M 5165-25

KLAGANDE

1. Föreningen Värna Onsala, 802500-3693, c/o David Sjöstrand,
Knapegårdsvägen 1, 439 93 Onsala

2. Naturskyddsföreningen i Kungsbacka, 849400-7175, c/o Eva Anani, Box
36, 439 05 Åsa

Ombud för 1 och 2: Gunilla Högberg Björck
GBH Miljörätt, Natt o Dags allé 41, 745 93 Enköping

MOTPARTER

1. Länsstyrelsen i Hallands län, 301 86 Halmstad

2. Trafikverket, 781 89 Borlänge

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Hallands läns beslut den 20 oktober 2025 i ärendena nr
6959-2025 (M 5149-25), 6939-2025 (M 5160-25), 6938-2025 (M 5163-25)
och 6936-2025 (M 5165-25), se bilagorna 1-4

SAKEN

Dispens från biotopskyddsbestämmelserna för ingrepp i stenmurar mm. för
planerad väg 940, delsträckor 1-4 i Kungsbacka kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen undanröjer meddelad dispens för att ta bort
åkerholmen.

Med bifall till övriga överklaganden upphäver mark- och miljödomstolen de
överklagade besluten och avslår dispensansökningarna.

Avgörandet är elektroniskt undertecknat

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Hallands län (länsstyrelsen) beslutade den 20 oktober 2025 att medge Trafikverket dispens från biotopskyddsbestämmelserna, i enlighet med Trafikverkets ansökningar, för ingrepp i stenmurar m.m. inom vägområdet för planerad väg 940 i Kungsbacka kommun (fyra olika delsträckor), se bilagor 1-4. Länsstyrelsen angav att besluten gäller under förutsättning att fastställd vägplan och beslut gällande påverkan på arter skyddade enligt artskyddsförordningen meddelats.

YRKANDEN M.M.

Föreningen Värna Onsala och Naturskyddsföreningen i Kungsbacka har överklagat länsstyrelsens beslut och i första hand yrkat att de ska upphävas och att Trafikverkets ansökningar om biotopskyddsdispenser ska avslås. Föreningarna har i andra hand yrkat att besluten ska upphävas och att ärendena ska återförvisas till länsstyrelsen för fortsatt handläggning.

Föreningarna har sammanfattningsvis anfört bland annat följande till stöd för talan.

En fullständig dispensprövning måste göras. Arbetsplanen enligt väglagen anger vägsträckning och teknisk utformning, men kan inte åsidosätta biotopskyddets tvingande regler. Juridisk praxis visar att fastställda planer inte automatiskt ger rätt att skada skyddade biotoper utan att miljöbalkens krav på hänsyn och proportionalitet uppfylls.

Trafikverket har inte lyckats visa att förutsättningar för dispens föreligger. Det rör sig om viktiga biotoper med höga naturvärden. Det rör sig vidare inte om en oförutsedd situation. En annan planering hade medfört inga eller mindre

ingripande åtgärder. För övrigt är det oklart om de presenterade kompensationsåtgärderna är tillräckliga. Ansökan bygger på antaganden och gissningar, inte på vetenskaplig utredning. Det saknas beräkningar av nya murars omfattning, placering och ekologisk funktion. På grund av de mycket oklara uppgifterna om omfattningen av de tänkta nya murarna, är det omöjligt att bedöma effekten av kompensationsåtgärderna. Tillsynsmyndigheten kan inte, när vägbygget är slutfört, bedöma om någon verkningsfull kompensation genomförts.

Av länsstyrelsens beslut om biotopskyddsdispens framgår att de nu överklagade dispenserna gäller under förutsättning att det finns en gällande vägplan för ny väg 940. Den i målet aktuella vägplanen vann laga kraft den 9 maj 2018 och tiden för genomförande förlängdes senare med 2 år (ytterligare förlängning är inte möjlig). Dess giltighetstid upphörde därmed den 31 december 2025 för det fall att vägbygget inte påbörjats innan dess.

Enligt 18 a § väglagen upphör en fastställd vägplan att gälla om vägens sträckning inte tydligt har blivit utmärkt på marken och vägarbetet inte har påbörjats inom den tid som anges i bestämmelsen. Om vägplanen har förfallit enligt 18 a § väglagen saknas den rättsliga grund som utgjort förutsättning för dispensbesluten. Det finns då inte längre något tillåtet och genomförbart vägprojekt som kan bära upp intrång i skyddade biotoper eller fridlysta arters livsmiljöer. En dispens kan inte ges, eller upprätthållas, för åtgärder som saknar rättslig förankring i ett giltigt genomförandebeslut.

Trafikverket har uppgett att vägarbetet inleddes under hösten på samtliga fastigheter längs med sträckningen i den omfattning som krävdes utan att komma i konflikt med ännu ej beviljade dispenser. Vid en samlad bedömning framstår dock de åtgärder som Trafikverket har vidtagit som fragmentariska, begränsade och av förberedande karaktär. De har inte inneburit att någon del av den planerade vägen faktiskt har anlagts eller att byggnationen i praktiken har

inletts. Något vägarbete i lagens mening har således inte påbörjats före utgången av år 2025. Vägplanen har därmed förfallit i enlighet med 18 a § väglagen och kan inte längre läggas till grund för intrång eller fortsatta åtgärder. Därmed faller även förutsättningarna för de meddelade biotop-skyddsdispenserna samt de tidigare meddelade artskyddsdispenserna.

Trafikverket har bestritt bifall till överklagandena och därvid anfört bland annat följande.

En fastställd arbetsplan har en giltighetstid om fem år inom vilken anläggandet av vägen behöver inledas. Eftersom planen vann laga kraft år 2018 hade planen förfallit vid utgången av år 2023 om inte giltighetstiden förlängts. Skälet till förlängningen (vilket är en särskild prövning) är att prövningen av artskyddsfrågorna varit tidskrävande. Giltighetstiden kan dock bara förlängas två år varför planen skulle förfallit vid utgången av år 2025 om inte vägarbetena hade inletts. Vägarbetet inleddes under hösten på samtliga fastigheter längs med sträckningen i den omfattning som krävdes utan att komma i konflikt med ännu ej beviljade dispenser. Vägrätt enligt 31 § väglagen har därmed uppkommit.

Enligt 7 kap. 11 a § miljöbalken omfattas inte byggande av allmän väg enligt en fastställd väg- eller järnvägsplan enligt väglagen av förbuden. Denna regel infördes förvisso innan planen fastställdes, men tillämpningen förutsätter att frågan behandlats i arbetsplanen. Eftersom det förelåg tveksamheter om frågan behandlades i tillräckligt stor omfattning i planarbetet, valde Trafikverket att ansöka om dispens. De nu överklagade dispensererna utgör en mindre del av den sammantagna mängden dispensprövningar som förekommer i aktuellt vägprojekt. Dispenserna är avgörande för nydragningen av väg 940 och någon annan alternativ lösning finns inte. Trafikverket kommer vidare att som kompensationsåtgärd återuppföra stenmurar med motsvarande mängd sten som uppstår vid rivningen, vilket kommer att i beaktansvärd omfattning kompen-

sera för den förlust som uppstår. Särskilda skäl för beviljande av sökta dispenser föreligger därmed och länsstyrelsens beslut ska således fastställas.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolens uppgift är att gå igenom de överklagade besluten samt materialet i målen för att se om länsstyrelsens avgöranden är riktiga. Prövningen begränsas av de frågor som omfattats av underinstansernas beslut och som har överklagats. Det betyder att prövningen i första hand avser om länsstyrelsen haft fog för att meddela dispenser från biotopskyddet.

Såväl klagandena som Trafikverket har framfört önskemål om att överklagandena av länsstyrelsens fyra ärenden ska handläggas och avgöras tillsammans. Genom denna dom prövas därför frågan om biotopskyddsdispenser för samtliga fyra delsträckor.

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut med följande tillägg.

Genom en lagändring (SFS 2012:441) infördes från och med den 1 januari 2013 ett undantag från förbudet enligt 7 kap. 11 § 2 st. 1 p. MB för byggande av allmän väg enligt en fastställd vägplan. Avsikten med lagändringen var att frågan om biotopskydd ska tas upp tidigt i processen när vägplanen utarbetas och behandlas inom ramen för samråd mellan länsstyrelsen och den som avser att bygga vägen (prop. 2011/12:118 s. 172).

Mark- och miljödomstolen konstaterar inledningsvis att den arbetsplan som fastställdes den 5 februari 2016 upprättades enligt väglagen (1971:948), VL, i dess lydelse före den 1 januari 2013 och därför ska anses som en vägplan enligt miljöbalken (2 p. i övergångsbestämmelserna till lagen [2012:441] om ändring i miljöbalken). I enlighet med tidigare gällande ordning har frågor om

biotopskydd inte hanterats i vägplanen, i stället redovisas (s. 5) att dispens kommer att sökas hos länsstyrelsen.

Arbetsplanen vann laga kraft 9 maj 2018. Giltighetstiden förlängdes genom beslut år 2018 ytterligare 2 år till utgången av 2025. Vid tidpunkten för länsstyrelsens beslut den 20 oktober 2025 förelåg alltså en fastställd vägplan.

Länsstyrelsen har således gjort rätt som har prövat söka dispenser eftersom det vid tidpunkten för de överklagade besluten fanns en lagakraftvunnen giltig vägplan som beslutats utan hänsyn till gällande biotopskydd. Giltighetstiden för den förlängda vägplanen löpte ut vid utgången av år 2025 om inte vägbygget påbörjats innan dess (18 a § VL).

Om vägplanens giltighetstid har löpt ut kan ändamålet med förevarande överprövningar anses vara förfallet, varvid målen ska avskrivas. Bedömningen av påverkan på biotopskyddade områden får då göras inom ramen för ett nytt beslut om vägplan. De dispenser som länsstyrelsen nu har meddelat är inte, så som länsstyrelsen angett i sina beslut, avhängiga endast av att en fastställd vägplan samt beslut enligt artskyddsförordningen meddelats, utan även av att arbetsplanen från 2016 fortfarande är giltig.

Såsom domstolen påpekat ovan kan domstolen nu endast pröva det som omfattas av länsstyrelsens beslut och kan således inte bedöma frågan om vägplanens giltighet.

Domstolen konstaterar inledningsvis att det är fråga om omfattande ingrepp som kommer att påverka ett stort antal biotopskyddade objekt (stenmurar/alléer/åkerholme). Biotopskyddade objekt måste därtill anses vara av stor betydelse för den biologiska mångfalden lokalt och regionalt. Nämda förhållanden bör ställa höga krav på att kompensationsåtgärder verkligen kan

visas medföra fullständig och biologiskt väl fungerande ersättning för de livsmiljöer som går förlorade.

I det underlag som Trafikverket har gett in med ansökningarna om aktuella dispenser har vissa uppgifter redovisats, främst läge och utseende, om de specifika objekt som avses tas bort. Härvid har Trafikverket anfört att den åkerholme (objekt 24) som medgivits dispens inte omfattas av det generella biotopskyddet eftersom den inte är omgiven av kultiverad betesmark eller åkermark. Hela åkerholmen uppges ligga inom en hage där bete förekommer, dock att området mellan åkerholmen och en våtmark är igenvuxet. Uppgiften har dokumenterats med ett foto i ansökan och motsägs inte av vad klagandena anfört i denna del. Mark- och miljödomstolen bedömer att åkerholmen i vart fall inte är omgiven av kultiverad betesmark på ett sådant sätt att den omfattas av biotopskyddet. Under sådana omständigheter är det inte möjligt att meddela dispens för att ta bort den. Meddelad dispens för att ta bort åkerholmen ska därför undanröjas.

Redogörelsen avseende de dispensgivna stenväggarna saknar beskrivningar av i vilken utsträckning de specifika objekten faktiskt hyser skyddade och hotade arter som är beroende av att objekten finns kvar. Vidare saknas beskrivningar av de specifika objektens kvaliteter och förutsättningar för att hysa sådana arter. Häribland kan nämnas sådant som föreningarna påpekat, som solbelysning och naturförhållanden i objektens närområde. Vidare saknas motsvarande uppgifter om platserna för kompensationsåtgärder. Nämnade brister försvårar bedömningen av vilka kvaliteter och egenskaper som måste uppnås och är möjliga att uppnå för de beskrivna kompensationsåtgärderna, så att arter och deras livsmiljöer långsiktigt kan finnas kvar i området. Det går heller inte att bedöma om omfattningen av kompensationsåtgärder för förlusten av stenvägg är tillräcklig. För dessa har Trafikverket redovisat en kompensation som sammanlagt uppgår till endast ca hälften av längden på de stenvägg som ska tas bort, med motivet att mängden sten som tas bort bäst

nyttjas på i ansökan föreslaget sätt. Domstolen finner det dock inte visat att den begränsade längden kompenseras av kvalitativa förbättringar i fråga om de nya murarnas föreslagna höjd och bredd.

Domstolen noterar vidare att Trafikverket inte närmare har beskrivit hur de olika objekten och deras närområde ska skötas för att uppnå tillräcklig ekologisk funktion.

Genomförandet av vägplanen innebär att två alléer kommer att tas bort helt eller delvis. Den ena allén (objekt 35 e) utgörs av planterade och självföryngrade träd (främst björk) på ömse sidor om en anlagd stig eller mindre väg. Den andra (objekt 38 e) utgörs av glest stående döda almar samt en ek. För båda alléerna har Trafikverket planerat att återplantera träd på annan plats samt anlägga faunadepå.

Det särskilda skäl som anförts för dispensererna är att bygga en väg enligt den aktuella vägplanen. Domstolens bedömning i fråga om dispenser för stenmurar medför emellertid att vägplanen inte kan genomföras. Under sådana omständigheter saknas särskilda skäl för dispens att ta bort också alléerna. Domstolen avstår därför från att ta ställning i sak i denna fråga.

Slutligen noterar domstolen att de inventeringar som legat till grund för länsstyrelsens bedömningar vid dispensprövningen nu är mellan 13 och 14 år gamla. Mot bakgrund av att såväl naturförhållanden som bedömningsgrunder (t.ex. aktuella arters och livsmiljöers bevarandestatus lokalt, regionalt och nationellt) kan ha ändrats sedan dess finns skäl att ifrågasätta beslutsunderlagets aktualitet.

Mot ovanstående bakgrund finner domstolen att dispensansökningarna inte kan bifallas, utan ska avslås. Överklagandena ska alltså bifallas.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM

M 5149-25
M 5160-25
M 5163-25
M 5165-25

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 5 (MMD-02)

Överklagande senast den 8 juni 2026.

I domstolens avgörande har rådmannen Susanne Lindblad, ordförande, och tekniska rådet Joen Morales deltagit. Föredragande har varit beredningsjuristen Charlotte Stenberg-Magnusson.

Trafikverket
lydia.lehtonen@trafikverket.se

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT

INKOM: 2025-11-04
MÅLNR: M 5149-25
AKTBIL: 2

Elektronisk delgivning

Dispens från biotopskyddsbestämmelserna i miljöbalken, väg 940, delsträcka 2

Beslut

Länsstyrelsen i Hallands län beslutar att medge dispens från biotopskyddsbestämmelserna i miljöbalken för ingrepp i stenmurar, åkerholme och allé inom vägområdet för planerad väg 940, delsträcka 2, Mariedalsvägen – Staragården, Kungsbacka kommun, i enlighet med ansökan.

Beslutet upphör att gälla om inte åtgärderna genomförs inom fem år från den dag beslutet vann laga kraft.

Detta beslut gäller under förutsättning att fastställd vägplan och beslut gällande påverkan på arter skyddade enligt artskyddsförordningen meddelats.

Beskrivning av ärendet

Trafikverket (sökanden) har till Länsstyrelsen lämnat in en ansökan om dispens från biotopskyddsbestämmelserna för att göra ingrepp i biotopskyddsobjekt. Ansökan sker med anledning av ny sträckning av väg 940 mellan Rösan och Forsbäck.

Trafikverket ansöker på nytt om dispens för intrång i biotopskyddade objekt till följd av byggnation av ny sträckning för väg 940 eftersom tiden för de tidigare besluten har gått ut. Ansökningshandlingarna har uppdaterats utifrån att tidplanen har ändrats samt med information kopplat till parallella prövningsprocesser. Ansökan kopplar till Länsstyrelsens tidigare ärende 6127-2017.

Längs delsträcka 2 har 20 stenmurar i jordbruksmark, en åkerholme och en allé identifierats som bedöms omfattas av biotopskydd. 16 stenmurar, en åkerholme och en allé är berörda av åtgärder. Det

finns även stenvmur och allé som berörs men inte bedöms omfattas av biotopskydd.

Som kompensations- och skyddsåtgärder har sökanden redovisat ett antal hänsyns- och försiktighetsåtgärder samt anpassningar. Syftet med dessa är att arbetet ska medföra så lite negativ miljöpåverkan som möjligt.

Vidare föreslås beslutets genomförandetid enligt följande: *Rivning av murar längs delsträcka 2 genomförs antingen i samband med arkeologiska slutundersökningar eller i samband med vägbyggnation. Återuppbyggnad av nya murar görs i samband med vägbyggnation.*

Arkeologiska slutundersökningar planeras att påbörjas efter att överklagad artskyddsdispens vinner laga kraft vilket bedöms ske under senhösten 2025, vintern 2025/2026 eller tidig vår 2026. Överklagande av andra tillstånd/dispenser kan komma att påverka tidplanen.

Som särskilt skäl för att få dispens att genomföra planerade åtgärder anges att *de planerade åtgärderna behöver genomföras inför byggandet av väg 940. Den nya sträckningen av väg 940 behövs för att förbättra trafiksäkerheten och boendemiljön samt för att minska barriäreffekten längs befintlig väg. Byggandet av den nya vägsträckningen bedöms därför ha ett väsentligt allmänt intresse.*

Med planerade kompensationsåtgärder bedömer Trafikverket att påverkan på skyddade biotoper begränsas så långt möjligt.

Trafikverket anser därför att det föreligger sådana särskilda skäl att dispens kan meddelas för de planerade åtgärderna inom de aktuella biotopskyddade områdena.

Motivering till beslutet

Länsstyrelsen bedömer med hänvisning till vad som framförts i ärendet att särskilda skäl för att medge dispens föreligger. Vidare bedömer Länsstyrelsen att den planerade åtgärden inte motverkar syftet med förbudet. Länsstyrelsen beslutar därmed att meddela dispens från biotopskyddsbestämmelserna.

Bestämmelser som beslutet grundas på

5 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Odlingsrösen, stenmurar, åkerholmar och småvatten i jordbruksmark utgör biotopskyddsområden enligt 7 kap. 11§ MB, se bilaga 1 till förordningen.

7 kap. 11 § miljöbalken

Syftet med biotopskyddet är att mindre mark- och vattenområden som utgör livsmiljö för hotade djur- och växtarter eller som annars särskilt skyddsvärda ska bevaras. Enligt 7 kap. 11 § MB får inte verksamheter eller åtgärder vidtas som kan skada naturmiljön i ett biotopskyddsområde. Om det finns särskilda skäl, får dispens från förbudet ges i det enskilda fallet. Bedömningen av om det föreligger särskilda skäl sker efter avvägning mellan skadans betydelse och tyngd i skälet att göra intrång i biotopen.

Dispens får, enligt 7 kap. 26 § MB, endast meddelas om det är förenligt med förbudets syfte. Enligt 7 kap. 25 § MB ska vid prövning enligt biotopskyddsbestämmelserna hänsyn även tas till enskilda intressen. En inskränkning i en enskilds rätt att använda mark eller vatten får inte gå längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

16 kap. 2 och 9 §§ miljöbalken

Tillstånd, godkännande eller dispens enligt MB eller enligt föreskrifterna som har meddelats med stöd av MB, får ges för begränsad tid och får förenas med villkor. Tillstånd eller dispens och upphävande av tillstånd eller dispens får förenas med skyldighet att utföra särskilda åtgärder för att bevara område samt kompensera det intrång i allmänna intressen som verksamheten medför.

Information

Länsstyrelsen erinrar om att meddelad dispens inte befriar innehavaren från skyldigheten att iaktta vad som i annan författning föreskrivs i fråga om den verksamhet som avses med dispensen.

Länsstyrelsen påminner om att förändrade förutsättningar gällande kulturmiljö- och/eller miljöstöd ska meddelas till Länsstyrelsens landsbygdsenhet. Länsstyrelsen erinrar vidare om att berörda markägare ska informeras och godkänna/ge tillstånd till åtgärderna samt att entreprenörer ska informeras om detta beslut.

Fornlämningar är skyddade enligt kulturmiljölagen (1988:950). Det är förbjudet att utan tillstånd rubba, ta bort, gräva ut eller på annat sätt ändra eller skada en fast fornlämning. Om en fornlämning påträffas under grävning eller annat arbete, ska enligt 2 kap. 10 §

kulturmiljölagen (1988:950) arbetet avbrytas och förhållandet omedelbart anmälas till Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen erinrar om att Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten har rätt att överklaga beslutet. Detta enligt 40 § i förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Ni kan överklaga beslutet

Se information nedan hur ni kan överklaga beslutet.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av miljövårdsdirektör Per Leander med miljöhandläggare Joel Herzwall som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till

Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se

Havs- och vattenmyndigheten, havochvatten@havochvatten.se

Kungsbacka kommun, info@kungsbacka.se

Ombud för Naturskyddsföreningen och Föreningen Värna Onsala,
Gunilla Högberg Björck, gbhmiljoratt@gmail.com **elektronisk delgivning**

Ni kan överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen.

Så här överklagar ni beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Hallands län antingen via e-post; halland@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Hallands län, 301 86 Halmstad.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det mark- och miljödomstolen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer ert överklagande bifogar ni kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 25 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet uppge sitt namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, halland@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-224 30 00. Ange diarienummer 6959-2025.

Trafikverket
lydia.lehtonen@trafikverket.se

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT

INKOM: 2025-11-05
MÅLNR: M 5160-25
AKTBIL: 2

Elektronisk delgivning

Dispens från biotopskyddsbestämmelserna i miljöbalken, väg 940, delsträcka 1

Beslut

Länsstyrelsen i Hallands län beslutar att medge dispens från biotopskyddsbestämmelserna i miljöbalken för ingrepp i stenmurar inom vägområdet för planerad väg 940, delsträcka 1, Fjordskolan - Mariedalsvägen, Kungsbacka kommun, i enlighet med ansökan.

Beslutet upphör att gälla om inte åtgärderna genomförs inom fem år från den dag beslutet vann laga kraft.

Detta beslut gäller under förutsättning att fastställd vägplan och beslut gällande påverkan på arter skyddade enligt artskyddsförordningen meddelats.

Beskrivning av ärendet

Trafikverket (sökanden) har till Länsstyrelsen lämnat in en ansökan om dispens från biotopskyddsbestämmelserna för att göra ingrepp i biotopskyddsobjekt. Ansökan sker med anledning av ny sträckning av väg 940 mellan Rösan och Forsbäck.

Trafikverket ansöker på nytt om dispens för intrång i biotopskyddade objekt till följd av byggnation av ny sträckning för väg 940 eftersom tiden för de tidigare besluten har gått ut. Ansökningshandlingarna har uppdaterats utifrån att tidplanen har ändrats samt med information kopplat till parallella prövningsprocesser. Ansökan kopplar till Länsstyrelsens tidigare ärende 4494-2017.

Längs delsträcka 1 har 17 stenmurar/rösen identifierats. Av dessa är det tolv stenmurar som berörs av åtgärder och bedöms omfattas av biotopskydd.

Som kompensations- och skyddsåtgärder har sökanden redovisat ett antal hänsyns- och försiktighetsåtgärder samt anpassningar. Syftet med dessa är att arbetet ska medföra så lite negativ miljöpåverkan som möjligt.

Vidare föreslås beslutets genomförandetid enligt följande: *Rivning av murar längs delsträcka 1 genomförs antingen i samband med arkeologiska slutundersökningar eller i samband med vägbyggnation. Återuppbyggnad av nya murar görs i samband med vägbyggnation.*

Arkeologiska slutundersökningar planeras att påbörjas efter att överklagad artskyddsdispens vinner laga kraft vilket bedöms ske under senhösten 2025, vintern 2025/2026 eller tidig vår 2026. Överklagande av andra tillstånd/dispenser kan komma att påverka tidplanen.

Som särskilt skäl för att få dispens att genomföra planerade åtgärder anges att *de planerade åtgärderna behöver genomföras inför byggandet av väg 940. Den nya sträckningen av väg 940 behövs för att förbättra trafiksäkerheten och boendemiljön samt för att minska barriäreffekten längs befintlig väg. Byggandet av den nya vägsträckningen bedöms därför ha ett väsentligt allmänt intresse.*

Med planerade kompensationsåtgärder bedömer Trafikverket att påverkan på skyddade biotoper begränsas så långt möjligt.

Trafikverket anser därför att det föreligger sådana särskilda skäl att dispens kan meddelas för de planerade åtgärderna inom de aktuella biotopskyddade områdena.

Motivering till beslutet

Länsstyrelsen bedömer med hänvisning till vad som framförts i ärendet att särskilda skäl för att medge dispens föreligger. Vidare bedömer Länsstyrelsen att den planerade åtgärden inte motverkar syftet med förbudet. Länsstyrelsen beslutar därmed att meddela dispens från biotopskyddsbestämmelserna.

Bestämmelser som beslutet grundas på

5 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Odlingsrösen, stenmurar, åkerholmar och småvatten i jordbruksmark utgör biotopskyddsområden enligt 7 kap. 11§ MB, se bilaga 1 till förordningen.

7 kap. 11 § miljöbalken

Syftet med biotopskyddet är att mindre mark- och vattenområden som utgör livsmiljö för hotade djur- och växtarter eller som annars särskilt skyddsvärda ska bevaras. Enligt 7 kap. 11 § MB får inte verksamheter eller åtgärder vidtas som kan skada naturmiljön i ett biotopskyddsområde. Om det finns särskilda skäl, får dispens från förbudet ges i det enskilda fallet. Bedömningen av om det föreligger särskilda skäl sker efter avvägning mellan skadans betydelse och tyngd i skälet att göra intrång i biotopen.

Dispens får, enligt 7 kap. 26 § MB, endast meddelas om det är förenligt med förbudets syfte. Enligt 7 kap. 25 § MB ska vid prövning enligt biotopskyddsbestämmelserna hänsyn även tas till enskilda intressen. En inskränkning i en enskilds rätt att använda mark eller vatten får inte gå längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

16 kap. 2 och 9 §§ miljöbalken

Tillstånd, godkännande eller dispens enligt MB eller enligt föreskrifterna som har meddelats med stöd av MB, får ges för begränsad tid och får förenas med villkor. Tillstånd eller dispens och upphävande av tillstånd eller dispens får förenas med skyldighet att utföra särskilda åtgärder för att bevara område samt kompensera det intrång i allmänna intressen som verksamheten medför.

Information

Länsstyrelsen erinrar om att meddelad dispens inte befriar innehavaren från skyldigheten att iaktta vad som i annan författning föreskrivs i fråga om den verksamhet som avses med dispensen. Länsstyrelsen påminner om att förändrade förutsättningar gällande kulturmiljö- och/eller miljöstöd ska meddelas till Länsstyrelsens landsbygdsenhet. Länsstyrelsen erinrar vidare om att berörda markägare ska informeras och godkänna/ge tillstånd till åtgärderna samt att entreprenörer ska informeras om detta beslut.

Fornlämningar är skyddade enligt kulturmiljölagen (1988:950). Det är förbjudet att utan tillstånd rubba, ta bort, gräva ut eller på annat sätt ändra eller skada en fast fornlämning. Om en fornlämning påträffas under grävning eller annat arbete, ska enligt 2 kap. 10 § kulturmiljölagen (1988:950) arbetet avbrytas och förhållandet omedelbart anmälas till Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen erinrar om att Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten har rätt att överklaga beslutet. Detta enligt 40 § i förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Ni kan överklaga beslutet

Se information nedan hur ni kan överklaga beslutet.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av miljövårdsdirektör Per Leander med miljöhandläggare Joel Herzwall som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till

Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se

Havs- och vattenmyndigheten, havochvatten@havochvatten.se

Kungsbacka kommun, info@kungsbacka.se

Ombud för Naturskyddsföreningen och Föreningen Värna Onsala,
Gunilla Högberg Björck, gbhmiljoratt@gmail.com **elektronisk delgivning**

Ni kan överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen.

Så här överklagar ni beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Hallands län antingen via e-post; halland@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Hallands län, 301 86 Halmstad.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det mark- och miljödomstolen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer ert överklagande bifogar ni kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 25 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet uppge sitt namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, halland@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-224 30 00. Ange diarienummer 6939-2025.

Trafikverket
lydia.lehtonen@trafikverket.se

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT

INKOM: 2025-11-05
MÅLNR: M 5163-25
AKTBIL: 2

Elektronisk delgivning

Dispens från biotopskyddsbestämmelserna i miljöbalken, väg 940, delsträcka 4

Beslut

Länsstyrelsen i Hallands län beslutar att medge dispens från biotopskyddsbestämmelserna i miljöbalken för ingrepp i stenmur inom vägområdet för planerad väg 940, delsträcka 4, Skällaredsvägen-Åsen, Kungsbacka kommun, i enlighet med ansökan.

Beslutet upphör att gälla om inte åtgärderna genomförs inom fem år från den dag beslutet vann laga kraft.

Detta beslut gäller under förutsättning att fastställd vägplan och beslut gällande påverkan på arter skyddade enligt artskyddsförordningen meddelats.

Beskrivning av ärendet

Trafikverket (sökanden) har till Länsstyrelsen lämnat in en ansökan om dispens från biotopskyddsbestämmelserna för att göra ingrepp i biotopskyddsobjekt. Ansökan sker med anledning av ny sträckning av väg 940 mellan Rösan och Forsbäck.

Trafikverket ansöker på nytt om dispens för intrång i biotopskyddade objekt till följd av byggnation av ny sträckning för väg 940 eftersom tiden för de tidigare besluten har gått ut. Ansökningshandlingarna har uppdaterats utifrån att tidplanen har ändrats samt med information kopplat till parallella prövningsprocesser. Ansökan kopplar till Länsstyrelsens tidigare ärende 6129-2017.

Längs delsträcka 4 har en stenmur och ett odlingsröse identifierats som bedöms omfattas av biotopskydd. Av dessa är det endast stenmuren som berörs av åtgärder.

Som kompensations- och skyddsåtgärder har sökanden redovisat ett antal hänsyns- och försiktighetsåtgärder samt anpassningar. Syftet med dessa är att arbetet ska medföra så lite negativ miljöpåverkan som möjligt.

Vidare föreslås beslutets genomförandetid enligt följande: Rivning av murar längs delsträcka 4 genomförs antingen i samband med arkeologiska slutundersökningar eller i samband med vägbyggnation. Återuppbyggnad av nya murar görs i samband med vägbyggnation.

Arkeologiska slutundersökningar planeras att påbörjas efter att överklagad artskyddsdispens vinner laga kraft vilket bedöms ske under senhösten 2025, vintern 2025/2026 eller tidig vår 2026. Överklagande av andra tillstånd/dispenser kan komma att påverka tidplanen.

Som särskilt skäl för att få dispens att genomföra planerade åtgärder anges att de planerade åtgärderna behöver genomföras inför byggandet av väg 940. Den nya sträckningen av väg 940 behövs för att förbättra trafiksäkerheten och boendemiljön samt för att minska barriäreffekten längs befintlig väg. Byggandet av den nya vägsträckningen bedöms därför ha ett väsentligt allmänt intresse.

Med planerade kompensationsåtgärder bedömer Trafikverket att påverkan på skyddade biotoper begränsas så långt möjligt.

Trafikverket anser därför att det föreligger sådana särskilda skäl att dispens kan meddelas för de planerade åtgärderna inom de aktuella biotopskyddade områdena.

Motivering till beslutet

Länsstyrelsen bedömer med hänvisning till vad som framförts i ärendet att särskilda skäl för att medge dispens föreligger. Vidare bedömer Länsstyrelsen att den planerade åtgärden inte motverkar syftet med förbudet. Länsstyrelsen beslutar därmed att meddela dispens från biotopskyddsbestämmelserna.

Bestämmelser som beslutet grundas på

5 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Odlingsrösen, stenmurar, åkerholmar och småvatten i jordbruksmark utgör biotopskyddsområden enligt 7 kap. 11§ MB, se bilaga 1 till förordningen.

7 kap. 11 § miljöbalken

Syftet med biotopskyddet är att mindre mark- och vattenområden som utgör livsmiljö för hotade djur- och växtarter eller som annars särskilt skyddsvärda ska bevaras. Enligt 7 kap. 11 § MB får inte verksamheter eller åtgärder vidtas som kan skada naturmiljön i ett biotopskyddsområde. Om det finns särskilda skäl, får dispens från förbudet ges i det enskilda fallet. Bedömningen av om det föreligger särskilda skäl sker efter avvägning mellan skadans betydelse och tyngd i skälet att göra intrång i biotopen.

Dispens får, enligt 7 kap. 26 § MB, endast meddelas om det är förenligt med förbudets syfte. Enligt 7 kap. 25 § MB ska vid prövning enligt biotopskyddsbestämmelserna hänsyn även tas till enskilda intressen. En inskränkning i en enskilds rätt att använda mark eller vatten får inte gå längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

16 kap. 2 och 9 §§ miljöbalken

Tillstånd, godkännande eller dispens enligt MB eller enligt föreskrifterna som har meddelats med stöd av MB, får ges för begränsad tid och får förenas med villkor. Tillstånd eller dispens och upphävande av tillstånd eller dispens får förenas med skyldighet att utföra särskilda åtgärder för att bevara område samt kompensera det intrång i allmänna intressen som verksamheten medför.

Information

Länsstyrelsen erinrar om att meddelad dispens inte befriar innehavaren från skyldigheten att iaktta vad som i annan författning föreskrivs i fråga om den verksamhet som avses med dispensen. Länsstyrelsen påminner om att förändrade förutsättningar gällande kulturmiljö- och/eller miljöstöd ska meddelas till Länsstyrelsens landsbygdsenhet. Länsstyrelsen erinrar vidare om att berörda markägare ska informeras och godkänna/ge tillstånd till åtgärderna samt att entreprenörer ska informeras om detta beslut.

Fornlämningar är skyddade enligt kulturmiljölagen (1988:950). Det är förbjudet att utan tillstånd rubba, ta bort, gräva ut eller på annat sätt ändra eller skada en fast fornlämning. Om en fornlämning påträffas under grävning eller annat arbete, ska enligt 2 kap. 10 § kulturmiljölagen (1988:950) arbetet avbrytas och förhållandet omedelbart anmälas till Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen erinrar om att Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten har rätt att överklaga beslutet. Detta enligt 40 § i förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Ni kan överklaga beslutet

Se information nedan hur ni kan överklaga beslutet.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av miljövårdsdirektör Per Leander med miljöhandläggare Joel Herzwall som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till

Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se

Havs- och vattenmyndigheten, havochvatten@havochvatten.se

Kungsbacka kommun, info@kungsbacka.se

Ombud för Naturskyddsföreningen och Föreningen Värna Onsala,
Gunilla Högberg Björck, gbhmiljoratt@gmail.com **elektronisk delgivning**

Ni kan överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen.

Så här överklagar ni beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Hallands län antingen via e-post; halland@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Hallands län, 301 86 Halmstad.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det mark- och miljödomstolen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer ert överklagande bifogar ni kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 25 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet uppge sitt namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, halland@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-224 30 00. Ange diarienummer 6938-2025.

Trafikverket
lydia.lehtonen@trafikverket.se

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT

INKOM: 2025-11-05
MÅLNR: M 5165-25
AKTBIL: 2

Elektronisk delgivning

Dispens från biotopskyddsbestämmelserna i miljöbalken, väg 940, delsträcka 3

Beslut

Länsstyrelsen i Hallands län beslutar att medge dispens från biotopskyddsbestämmelserna i miljöbalken för ingrepp i stenmurar och en stenvall/röse/stenmur inom vägområdet för planerad väg 940, delsträcka 3, Staragården-Sköllaredsvägen, Kungsbacka kommun, i enlighet med ansökan.

Beslutet upphör att gälla om inte åtgärderna genomförs inom fem år från den dag beslutet vann laga kraft.

Detta beslut gäller under förutsättning att fastställd vägplan och beslut gällande påverkan på arter skyddade enligt artskyddsförordningen meddelats.

Beskrivning av ärendet

Trafikverket (sökanden) har till Länsstyrelsen lämnat in en ansökan om dispens från biotopskyddsbestämmelserna för att göra ingrepp i biotopskyddsobjekt. Ansökan sker med anledning av ny sträckning av väg 940 mellan Rösan och Forsbäck.

Trafikverket ansöker på nytt om dispens för intrång i biotopskyddade objekt till följd av byggnation av ny sträckning för väg 940 eftersom tiden för de tidigare besluten har gått ut. Ansökningshandlingarna har uppdaterats utifrån att tidplanen har ändrats samt med information kopplat till parallella prövningsprocesser. Ansökan kopplar till Länsstyrelsens tidigare ärende 6128-2017.

Längs delsträcka 3 har 12 stenmurar/rösen i jordbruksmark identifierats som helt eller delvis bedöms omfattas av biotopskydd.

10 stenmurar och en stenvall/röse/stenmur vilken delvis omfattas av biotopskydd är berörda av åtgärder.

Som kompensations- och skyddsåtgärder har sökanden redovisat ett antal hänsyns- och försiktighetsåtgärder samt anpassningar. Syftet med dessa är att arbetet ska medföra så lite negativ miljöpåverkan som möjligt.

Vidare föreslås beslutets genomförandetid enligt följande: *Rivning av murar längs delsträcka 3 genomförs antingen i samband med arkeologiska slutundersökningar eller i samband med vägbyggnation. Återuppbyggnad av nya murar görs i samband med vägbyggnation.*

Arkeologiska slutundersökningar planeras att påbörjas efter att överklagad artskyddsdispens vinner laga kraft vilket bedöms ske under senhösten 2025, vintern 2025/2026 eller tidig vår 2026. Överklagande av andra tillstånd/dispenser kan komma att påverka tidplanen.

Som särskilt skäl för att få dispens att genomföra planerade åtgärder anges att *de planerade åtgärderna behöver genomföras inför byggandet av väg 940. Den nya sträckningen av väg 940 behövs för att förbättra trafiksäkerheten och boendemiljön samt för att minska barriäreffekten längs befintlig väg. Byggandet av den nya vägsträckningen bedöms därför ha ett väsentligt allmänt intresse.*

Med planerade kompensationsåtgärder bedömer Trafikverket att påverkan på skyddade biotoper begränsas så långt möjligt.

Trafikverket anser därför att det föreligger sådana särskilda skäl att dispens kan meddelas för de planerade åtgärderna inom de aktuella biotopskyddade områdena.

Motivering till beslutet

Länsstyrelsen bedömer med hänvisning till vad som framförts i ärendet att särskilda skäl för att medge dispens föreligger. Vidare bedömer Länsstyrelsen att den planerade åtgärden inte motverkar syftet med förbudet. Länsstyrelsen beslutar därmed att meddela dispens från biotopskyddsbestämmelserna.

Bestämmelser som beslutet grundas på

5 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Odlingsrösen, stenmurar, åkerholmar och småvatten i jordbruksmark utgör biotopskyddsområden enligt 7 kap. 11§ MB, se bilaga 1 till förordningen.

7 kap. 11 § miljöbalken

Syftet med biotopskyddet är att mindre mark- och vattenområden som utgör livsmiljö för hotade djur- och växtarter eller som annars särskilt skyddsvärda ska bevaras. Enligt 7 kap. 11 § MB får inte verksamheter eller åtgärder vidtas som kan skada naturmiljön i ett biotopskyddsområde. Om det finns särskilda skäl, får dispens från förbudet ges i det enskilda fallet. Bedömningen av om det föreligger särskilda skäl sker efter avvägning mellan skadans betydelse och tyngd i skälet att göra intrång i biotopen.

Dispens får, enligt 7 kap. 26 § MB, endast meddelas om det är förenligt med förbudets syfte. Enligt 7 kap. 25 § MB ska vid prövning enligt biotopskyddsbestämmelserna hänsyn även tas till enskilda intressen. En inskränkning i en enskilds rätt att använda mark eller vatten får inte gå längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

16 kap. 2 och 9 §§ miljöbalken

Tillstånd, godkännande eller dispens enligt MB eller enligt föreskrifterna som har meddelats med stöd av MB, får ges för begränsad tid och får förenas med villkor. Tillstånd eller dispens och upphävande av tillstånd eller dispens får förenas med skyldighet att utföra särskilda åtgärder för att bevara område samt kompensera det intrång i allmänna intressen som verksamheten medför.

Information

Länsstyrelsen erinrar om att meddelad dispens inte befriar innehavaren från skyldigheten att iaktta vad som i annan författning föreskrivs i fråga om den verksamhet som avses med dispensen.

Länsstyrelsen påminner om att förändrade förutsättningar gällande kulturmiljö- och/eller miljöstöd ska meddelas till Länsstyrelsens landsbygdsenhet. Länsstyrelsen erinrar vidare om att berörda markägare ska informeras och godkänna/ge tillstånd till åtgärderna samt att entreprenörer ska informeras om detta beslut.

Fornlämningar är skyddade enligt kulturmiljölagen (1988:950). Det är förbjudet att utan tillstånd rubba, ta bort, gräva ut eller på annat sätt ändra eller skada en fast fornlämning. Om en fornlämning påträffas under grävning eller annat arbete, ska enligt 2 kap. 10 §

kulturmiljölagen (1988:950) arbetet avbrytas och förhållandet omedelbart anmälas till Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen erinrar om att Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten har rätt att överklaga beslutet. Detta enligt 40 § i förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Ni kan överklaga beslutet

Se information nedan hur ni kan överklaga beslutet.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av miljövårdsdirektör Per Leander med miljöhandläggare Joel Herzwall som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till

Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se

Havs- och vattenmyndigheten, havochvatten@havochvatten.se

Kungsbacka kommun, info@kungsbacka.se

Ombud för Naturskyddsföreningen och Föreningen Värna Onsala,
Gunilla Högberg Björck, gbhmiljoratt@gmail.com **elektronisk delgivning**

Ni kan överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen.

Så här överklagar ni beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Hallands län antingen via e-post; halland@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Hallands län, 301 86 Halmstad.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det mark- och miljödomstolen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer ert överklagande bifogar ni kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 25 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet uppge sitt namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, halland@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-224 30 00. Ange diarienummer 6936-2025.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.